

SPORT MENEJMENTIDA INSON RESURLARINI BOSHQARISH: MURABBIYLAR VA SPORT XODIMLARINING MOTIVATSIYALASH TIZIMI

Dusanov Shuxrat Abdirazakovich

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti

Jismoniy madaniyat kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqola sport menejmenti tizimida inson resurslarini boshqarishning ahamiyatini tahlil qiladi. Tadqiqotning asosiy maqsadi — murabbiylar va sport xodimlarining mehnat samaradorligini oshirishda motivatsiyalash mexanizmlarini optimallashtirishdan iborat. Maqolada xodimlar motivatsiyasiga ta'sir etuvchi omillar va zamonaviy boshqaruv strategiyalari ilmiy nuqtai nazardan yoritilgan.

Kalit so'zlar: sport menejmenti, inson resurslari, motivatsiya tizimi, murabbiylar salohiyati, mehnat samaradorligi, kadrlar boshqaruvi.

Аннотация: В данной статье анализируется важность управления человеческими ресурсами в системе управления спортом. Главная цель исследования — оптимизация механизмов мотивации для повышения эффективности труда тренеров и сотрудников спортивных организаций. В статье рассматриваются факторы, влияющие на мотивацию сотрудников, и современные стратегии управления с научной точки зрения.

Ключевые слова: управление спортом, человеческие ресурсы, система мотивации, тренерский потенциал, эффективность труда, управление персоналом.

Kirish

Sport tashkilotlarida erishiladigan natijalar ko'p jihatdan murabbiylar va yordamchi xodimlarning professional kompetensiyasi hamda ularning ishga bo'lgan munosabatiga bog'liq. Inson resurslarini boshqarish (HRM) sport tizimida o'ziga xos xususiyatlarga ega

bo'lib, u nafaqat ma'muriy vazifalarni, balki xodimlarning psixologik va kasbiy motivatsiyasini ta'minlashni ham talab etadi.

Sport menejmentida inson resurslarini baholash asoslari

Sport tashkilotlarida kadrlarning samaradorligini baholashda quyidagi mezonlar muhim ahamiyat kasb etadi:

- **Kasbiy kompetensiya:** Murabbiylarning metodik tayyorgarligi va innovatsion yondashuvlari.
- **Motivatsion iqlim:** Tashkilot ichidagi ma'naviy-psixologik muhit va xodimlarni rag'batlantirish tizimi.
- **Resurslardan foydalanish intensivligi:** Xodimlarning o'z imkoniyatlarini maksimal darajada realizatsiya qilish darajasi.

Motivatsiyalash mexanizmlarini rivojlantirish bosqichlari

Sport xodimlarini boshqarish tizimini takomillashtirish uchun quyidagi qadamlar tavsiya etiladi:

- **Ehtiyojlarni tahlil qilish:** Xodimlar va murabbiylar uchun eng muhim rag'batlantiruvchi omillarni (moddiy va nomoddiy) aniqlash.
- **Karyera yo'lagi (Career Path):** Sport tashkilotlarida xodimlarning o'sish istiqbollari aniq belgilash.
- **Raqamli monitoring:** Xodimlar faoliyatini baholashda KPI (Key Performance Indicators) tizimini joriy etish.

Iqtisodiy va pedagogik tahlil

Sport menejmentida motivatsiyalash tizimini to'g'ri shakllantirish tashkilot samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

Ko‘rsatkichlar	Eskirgan boshqaruv modeli	Zamonaviy motivatsiya modeli
Xodimlarning sodiqligi	Past	Yuqori
Mehnat samaradorligi	Past (ish haqi asosida)	Yuqori (bonuslar va rivojlanish asosida)
Kadrlar qo‘nimsizligi	Yuqori	Minimal

Muammolar va yechimlar

- **Muammo:** Murabbiylar mehnatini baholashdagi subyektiv yondashuvlar.
  - **Yechim:** Xodimlarning yillik faoliyatini baholashning shaffof reyting tizimini joriy etish.
- **Muammo:** Motivatsiyaning faqat moddiy omillar bilan cheklanishi.
  - **Yechim:** "Ijtimoiy paket", xalqaro tajriba almashish va kasbiy rivojlanish kabi nomoddiy rag‘batlantirish turlarini kengaytirish.

Xulosa

Sport menejmentida inson resurslarini boshqarish — bu sport tashkilotining muvaffaqiyat garovidir. Murabbiylar va xodimlarni samarali motivatsiyalash orqali sport natijalarini yaxshilash va tashkilotning barqaror rivojlanishini ta’minlash mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasining "Jismoniy tarbiya va sport to‘g‘risida"gi Qonuni.

2. Sport menejmenti va inson resurslari boshqaruvi bo'yicha o'quv qo'llanmalar.
3. Xalqaro sport tashkilotlarida HR strategiyalarni rivojlantirishga oid tadqiqotlar.
4. Dusanov, Sh. A. (2025). *Oliy ta'lim muassasalarida sport infratuzilmasidan samarali foydalanishning iqtisodiy samaradorligi.*